

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
82 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ

Одеса 2022

Наукове видання

Збірник тез доповідей 82 наукової конференції викладачів університету
26 – 29 квітня 2022 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеського національного технологічного університету,
протокол № 13 від 24.05.2022 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д-р техн. наук, професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І д-р техн. наук, професор
Жигунов Д.О., д-р техн. наук, професор
Іоргачова К.Г д-р техн. наук, професор
Капрельянц Л.В., д-р техн. наук, професор
Коваленко О.О., д-р техн. наук, професор
Косой Б.В., д-р техн. наук, професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д-р техн. наук, професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д-р екон. наук, професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, професор
Станкевич Г.М., д-р техн. наук, професор
Савенко І.І., д-р екон. наук, професор
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д-р техн. наук, професор
Ткаченко О.Б., д-р техн. наук, професор
Хобін В.А., д.т.н., професор
Хмельнюк М.Г., д-р техн. наук, професор
Черно Н.К д-р техн. наук, професор

забезпечення балансу інтересів з суб'єктами зовнішнього середовища, або зміцнення і збереження його ринкових позицій для забезпечення конкурентоспроможності продукції.

Література

1. Малік М.Й., Шпикуляк О.Г. Інституціоналізація аграрного підприємництва: трансформація та ефективність. Економіка АПК. 2020. № 7. С. 132-139.
2. Корженівська Н.Л. Тенденції та пріоритети розвитку економічної безпеки товаровиробників зерна. Сучасні економічні системи: стан та перспективи: тези доп. VI між нар. наук.-практ. інтернет-конф., 14-15 травня 2021 р. Хмельницький: ХКТЕІ, 2021. С. 342-343.

ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ТА ВНУТРІШНІХ ФАКТОРІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

**Бровкіна Ю.О., к.е.н., доцент, Константинова Т.В., к.е.н., ст. викладач,
Шалений В.А., к.е.н., ст. викладач
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

Сучасні хлібопекарські підприємства існують в жорстких умовах постійних та непередбачених змін зовнішнього та внутрішнього середовища. Якщо вплив внутрішніх перетворень є певною мірою передбачуваним, то на відміну від нього, зовнішні зміни супроводжуються невизначеністю та ризиками. Зовнішнє та внутрішнє середовище підприємства характеризується наявністю великої кількості факторів, які вимагають ретельного вивчення, у зв'язку з різним ступенем їх впливу на діяльність підприємства. Необхідність дослідження та прогнозування змін факторів середовища існування підприємства повною мірою проявляється в сфері хлібопекарської промисловості, про що свідчать падіння показників прибутковості різних напрямків діяльності, зменшення кількості торгових точок, скорочення обсягів виробництва та реалізації готової продукції. Забезпечення стійкості підприємства до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі стає завданням особливо актуальним в теоретичному та прагматичному аспектах [1, с.35], тому великого значення при дослідженні ефективності управління бізнесом хлібопекарських підприємств набуває визначення домінантних факторів впливу на ефективність їх діяльності як в зовнішньому так і на внутрішньому середовищі.

Фактори, що впливають на функціонування підприємства досліджуються для різноманітних цілей таких як визначення стратегії подальшого розвитку та управління бізнесом, розробки інвестиційних заходів, розстановці пріоритетів подальшої діяльності тощо. Розробку заходів для досягнення ефективного управління бізнесом можна вважати складовою частиною стратегічного управління підприємством.

Фахівці стратегічного менеджменту американські вчені А.А. Томпсон і А. Дж. Стрікланд [2, с.90] вважають, що до найважливіших факторів зовнішнього існування підприємства відносять: можливості та загрози; рівень конкуренції та інвестиційна привабливість галузі; соціальні, політичні норми. Серед факторів внутрішнього середовища пропонується приділяти увагу сильним та слабким сторонам підприємства, загальним цінностям та корпоративній культурі, філософії бізнесу, етичним принципам провідних керівників.

Узагальнюючи підходи вітчизняних вчених до визначення факторів, що впливають на стратегічне управління підприємством [3, с.263; 4, с.170-175] слід сказати, що найбільшу перевагу вони віддають розмірам підприємства та його позиції в галузі, загальному стану галузі, привабливості ринку, стратегії конкурентів, конкурентним перевагам, місії та цілям

підприємства, потенціалу підприємства, стадіям життєвого циклу підприємства та його товарів, витратам на виробництво та збут товарів, інтересам вищого керівництва, якісному складу персоналу, зобов'язанням підприємства щодо попередніх стратегій, ступіню залежності від зовнішнього середовища та фактору часу, альтернативним стратегіям, оцінці виконання поточної стратегії, фінансовим ресурсам підприємств та рівню ризику.

В якості факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, які здійснюють суттєвий вплив на формування пріоритетів розвитку підприємств автор Бузько І.Р. [5, с.108] виділяє етапи життєвого циклу, стан зовнішнього середовища, обсяги виробництва та частку на конкретному ринку, стан ринкової кон'юнктури, законодавчі норми обмежуючого характеру, організаційну структуру підприємства.

Всі перелічені вище групування факторів мають загальний характер та представляють собою універсальну систему для проведення системної оцінки їх впливу на об'єкт дослідження. Автори пропонують різну кількість факторів, які доцільно вивчати, а саме, одні спираються на великий обсяг інформації щодо зовнішнього та внутрішнього середовища, інші вважають доцільним розглянути декілька найважливіших факторів існування підприємства. Оскільки неможливо врахувати вплив всіх факторів на діяльність підприємства, на нашу думку, необхідно виділити оптимальну кількість факторів потенційного впливу на формування ефективного управління бізнесом хлібопекарських підприємств.

Дотримуючись думки вчених-економістів про переваги зовнішнього середовища над внутрішнім, та враховуючи неспростовність того, що в ринковій економіці рушійною силою створення та ефективної роботи підприємств є попит на продукцію, доцільно встановити, що зовнішнє середовище відіграє найважливішу роль при управлінні бізнесом хлібопекарських підприємств. В свою чергу реакцією на зовнішні зміни є проведення реструктуризаційних процесів всередині підприємства. Внутрішні фактори суттєво збільшують свою вагу та починають домінувати над зовнішніми при переході підприємств із стану виживання до стану розвитку. Як правило, акцент на внутрішніх факторах як основному резерві розвитку є характерним для підприємств, які знаходяться в стані зростання або зрілості життєвої кривої підприємства [6, с 71]. Враховуючи погіршення поточного стану хлібопекарських підприємств у зв'язку із тенденціями до скорочення обсягів виробництва та споживання хлібобулочних виробів, можна зробити висновок, що більшість підприємств знаходиться на стадії виживання або адаптації до поточної ситуації, що знову вказує на пріоритетність факторів зовнішнього середовища над внутрішнім. Узагальнюючи підходи різних авторів щодо визначення факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на поточний стан підприємства та враховуючи організаційно-технологічні особливості хлібопекарської промисловості, вважаємо доцільним в зовнішньому середовищі найбільшу увагу приділити вивченню таким групам факторів як політика державного впливу на діяльність хлібопекарських підприємств, обсяги та можливості споживчого попиту, умов постачальників сировини та стратегії розвитку найбільш впливових конкурентів. Другорядне значення слід приділяти факторам внутрішнього середовища, їх вплив на поточний стан підприємства буде вважатися похідним від факторів зовнішнього середовища. Угрупування внутрішніх факторів слід провести наступним чином: виробничий, кадровий та фінансовий потенціал підприємства, політика управління поставками сировини та реалізації готової продукції. В кожній групі факторів можливо виділити змістові характеристики, які дозволять більш детально дослідити їх значення для підприємств хлібопекарської промисловості.

Дослідження факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на процеси управління бізнесом на хлібопекарських підприємствах показало, що найбільший вплив на ці процеси здійснюють фактори зовнішнього середовища. Таким чином, власникам виробництва даної продукції необхідно в першу чергу вивчати ринок та приймати

оптимальні рішення стосовно ведення бізнесу перш за все орієнтуючись на зовнішнє оточення підприємства.

Література

1. Асаул М.А. Проблемы анализа устойчивости организации/ М.А. Асаул // Проблемы современной экономики. – 2008. – № 4 (28). – С. 35-45.
2. Томпсон А.А. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии: учеб. для вузов / А.А. Томпсон, А.Дж. Стрикленд; пер. с англ. под ред. Л.Г. Зайцева, М.И. Соколовой. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 576 с.
3. Довгань Л.Є. Стратегічне управління: навч. посібник / Л.Є. Довгань, Ю.В. Каракай, Л.П. Артеменко. – К.: ЦУЛ, 2011. – 440 с.
4. Сасенко М.Г. Стратегія підприємства: навч. посібник / М.Г. Сасенко. – Тернопіль: ТАЙП, 2003. – 215 с.
5. Бузько И.Р., Дмитренко И.Е., Сущенко Е.А. Стратегический потенциал и формирование приоритетов в развитии предприятий: [Монография] / Бузько И.Р., Дмитренко И.Е., Сущенко Е.А. Алчевск: Изд-во ДГМИ, 2002. – 216 с.
6. Буркинський Б.В., Молина Е.В. Инвестиционное обеспечение инновационных процессов на предприятиях // Научные труды ДонНТУ. Серия: экономическая. Выпуск 76, 2004. – С. 67-73.

ЦІННІСНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ

Свистун Т.В., к.е.н., доцент

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

Ціннісний підхід є одним із найпопулярніших підходів до управління господарюючими суб'єктами в даний час. У його основі лежить уявлення про те, що цінності становлять ядро культури, а основне завдання дослідника – виявити структуру системи цінностей.

Обговорення ціннісного підходу слід почати з висловлювання, мабуть, найзнаменитішого фахівця з менеджменту ХХ століття Пітера Друкера: «Менеджменту доведеться все більшою мірою засвоїти той урок, що ні технології, ні сфера застосування не є самі собою тим, на підставі чого треба вибудовувати стратегії. Навпаки, технології та застосування є саме обмеженнями, а ось основами є цінність продукту для споживача, його рішення витратити зароблені кошти». [1]

І ще одна важлива думка, висловлена вже японським менеджером: «Особливість попиту на нові ідеї та нові технології в Японії полягає у дуже високій планці очікувань». [2]

У цих двох цитатах сказано головне, що ми маємо пам'ятати про цінність. А пам'ятати ми маємо про суб'єктивність її сприйняття.

Ми чудово розуміємо, що для когось цінність – це низька ціна продукту, для когось цінність – це якість, яку він хоче отримати за ті гроші, які сплачує. Для когось цінність — це виконання всіх вимог і, можливо, набагато більшого обсягу вимог, ніж це потрібно комусь іншому.

Цінність це те, що я отримую за те, що я плачу. Тобто скільки людей — стільки відчуттів цінності.

Отже, можна сформулювати загальне поняття цінності.

Цінність – це сукупність споживчих якостей продукту чи послуги, щосуб'єктивно сприймається зацікавленою стороною проекту.

Запропонована споживачам цінність будується на трьох ключових принципах:

МОНІТОРИНГ МІКРОБІОЛОГІЧНОГО СТАНУ ДОЩОВИХ КОЛЕКТОРНИХ СИСТЕМ МІСТА ОДЕСИ	
Мадані М.М., Гаркович О.Л., Шевченко Р.І.....	306
ОЦІНКА ЯКОСТІ ЗРАЗКІВ ПИТНОЇ ВОДИ	
Кузнецова І.О., Крусір Г.В.....	307
ВПЛИВ СТОКІВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ НА ЕКОЛОГІЧНУ БЕЗПЕКУ ПРИРОДНИХ ВОД	
Мадані М.М., Гаркович О.Л., Кондратенко І.П.....	309
УДОСКОНАЛЕННЯ БІОТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕРОБКИ ХАРЧОВИХ ВІДХОДІВ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО КОМПЛЕКСУ	
Соколова Т.І., Крусір Г.В., Сагдеева О.А. Кузнецова І.О.....	310

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВОСТІ»

ПОДОЛАННЯ НЕОДНОРІДНОСТІ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА АГРОПРОДОВОЛЬЧІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
Дідух С.М.....	312
ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ВИКЛИКІВ НА ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	
Ошечков О.П., Магденко С.О.....	314
СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ДЛЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ	
Мініна В.О.....	315
РОЗВИТОК ТЕОРІЇ ТА МЕТОДОЛОГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ	
Самофатова В.А.....	317
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ВЕРТИКАЛЬНО-ІНТЕГРОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	
Федорова Т.С.....	318
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ БЕЗАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ В УКРАЇНІ	
Фрум О.Л., Лобоцька Л.Л.....	320
СУПЕРЕЧЛИВА ПРИРОДА ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	
Павлова І.О., Павлов О.І.....	322
СЕЛЕКТИВНІ ВАЖЕЛІ АНТИЦИКЛІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ	
Кулаковська Т.А.....	324

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЮ БЕЗПЕКОЮ УКРАЇНИ	
Басюркіна Н.Й.....	324
АНАЛІЗ СТАНУ І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ХЛІБОПЕКАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
Гріщенко А.В.....	326
АНАЛІЗ РИНКУ ХЛІБУ ТА РИЗИКІВ ХЛІБОПЕКАРНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
Басюркіна Н.Й., Ласкаєв О.М.....	328
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ТОВАРОВИРОБНИКІВ ЗЕРНА В УМОВАХ РИНКОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	
Крупіна Н.А.....	330
ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ТА ВНУТРІШНІХ ФАКТОРІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Бровкіна Ю.О., Константинова Т.В., Шалений В.А.....	332
ЦІНІСНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ	
Свистун Т.В.....	334
ПРОВІДНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ У КОНТЕКСТІ ПІДНЯТТЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	
Немченко В.В., Колесник В.І.....	336
АНАЛІЗ ТРАНСФОРМАЦІЇ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
Березовська Л.В.....	337
АГРОПРОМИСЛОВІ ФОРМУВАННЯ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	
Пакуленко О.В., Басюркіна Н.Й.....	338

СЕКЦІЯ «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ	
Ніколюк О.В., Брюшкова Н.О.....	340
	426